

N:o 30.

Af herr **K. Karlsson** i Mo, om *skrifvelse till Kungl. Maj:t*
angående förläggningen af kavalleriet.

Den fråga, på hvilken jag genom denna min motion ber att få fästa Riksdagens uppmärksamhet är af en synnerligen vidtgående och omfattande natur, då den torde kunna skärskådas ur både rent finansiella synpunkter och med hänsyn till försvaret af vårt framtidsland, Norrland, med alla dess rika utvecklingsmöjligheter å industriens och ekonomipolitikens område.

Jag afser med denna motion intet som helst tillskott, ingen som helst tillökning i militära hjälpmedel utöfver dem, som genom 1901 års härordningsbeslut redan äro bestämda, utan blott en jämkning i vissa delar af den härorganisation, som det året fastställdes, och skall jag inskränka mig till en enda detalj i nu nämnda organisation, nämligen vårt fördelningskavalleri.

Denna fråga är, som ofvan antydt, ej blott en ekonomisk utan jämväl en försvarsangelägenhet af utomordentligaste räckvidd.

Vi veta, att det svenska fördelningskavalleriet för närvarande består af sex kavalleriregementen om 5 skvadroner hvar; alltså summa: trettio skvadroner; däraf en skvadron på hvarje regemente är afsedd till depôtskvadron; vi ha alltså endast 24 fördelningskvadroner afsedda för aktivt uppträdande i vår fältarmé. Och af nu nämnda 24 skvadroner äro uti vår vidsträckta landsända Norrland och på den oerhördt långa fronten från Stockholm till Haparanda endast 4 skvadroner för närvarande stationerade, nämligen i Umeå.

Som bekant, äga vi, utom nu nämnda fördelningskavalleri, de tvenne stora skånska kavalleriregementena om ej mindre än 10 skvadroner vid hvarje regemente. Med tillägg af dessa ha vi alltså tillsammans 50 skvadroner kavalleri, däraf ända till hälften eller 25 skvadroner finnas i Skåne, och af dessa 25 skånska skvadroner äro 20 afsedda att bilda en fristående kavallerifördelning.

Som känt, var 1901 ifrågasatt slopa denna sistnämnda kavallerifördelning som sådan, för att dymedelst förstärka vårt svaga fördelningskavalleri, men gick detta förslag om intet.

Mot skvadronernas antal eller storlek torde ingen anmärkning med fog numera kunna riktas. Det är mot deras anhopande under fredstid i en enda provins, som jag påkallar Riksdagens uppmärksamhet.

Jag hvarken kan eller bör inlåta mig på den militärtekniska sidan af saken och vågar ej här ens ett försök att uppdraga gränserna för ett modernt kavalleris roll i det aktiva försvaret. Blott det bör få framhållas:

Kavalleriets hufvuduppgift är väl att tjäna som rekognoscerings- och spaningstrupper samt att upprätthålla förbindelsen mellan de olika militära afdelningarne. Och denna kavalleriets uppgift inträder väl omedelbart vid krigstillståndets början. Att redan första mobiliseringsdagen ha kavalleri i lämplig mängd vid den ort, som betecknas som krigsområde, bör vara af synnerligen stor betydelse. Och vidare torde, i samma mån som kommunikations-, andra ekonomiska och jämväl strategiska förhållanden i Norrland utvecklas, denna landsdel också tilldraga sig en eventuell fiendes allt mer ökade intresse.

Ty i samma mån som Norrland blir rikare både i det ena och andra afseendet, i samma mån ökas dess begärlighet för den, som sträfvar att utvidga sin landgräns.

Ur försvarssynpunkt får alltså Norrland för hvar dag som går en, låt vara icke längre språngvis, allt större och större betydelse.

Allt bör därför göras för att utveckla 1901 års försvarsorganisation därhän, att den för framtidslandet medför största möjliga fördelar i afseende på försvaret.

Frågan om en jämnare disposition af landets kavalleri är ju ingalunda ny. Men den synes mig förtjäna förnyad behandling; och jag anser den nuvarande tidpunkten vara den riktiga, enär med längre dröjsmål hela frågan blifver hart när fastlåst, sedan kasern-

etablissementer för samtliga kavalleriregementen kommit till utförande.

Man torde nu måhända anmärka, att de skånska skvadronerna vid krigstillfälle lätteligen kunna per järnväg föras till de punkter, som hotas. Äfven om detta alltid vore möjligt, återstår det utomordentligt viktiga sakförhållandet, att det kavalleri, som en gång skall användas i Norrland, också därstädes bör vara utbildadt och öfvadt, såväl folk som hästar, till förtrogenhet med denna landsdels säregna natur och klimatoriska förhållanden.

Att det är af mycket stor vikt, att de soldater och de tjänstehästar, som skola såsom kavalleri arbeta i de nordsvenska bygderna, nödvändigtvis måste under en längre tid ha gjort sig förtrogna med denna landsdels egendomliga förhållanden, vidt skilda i alla afseenden från södra Sverige, är själfklart.

Huru skola de långt ömtåligare sydsvenska hästarna väl reda sig i den för dem alldeles främmande norrländska terrängen och ett klimat dessutom, som totalt skall förgöra dem, som icke äro vanda vid Norrlands hårda vintrar? Allt detta och mera torde med fog kunna framhållas till försvar för min hufvudtanke, att nu, innan vi bundit oss vid nya kaserner i södra Sverige, kavalleriet bör förläggas å lämpligaste orter och i de delar af Norrland, som kunna tänkas i första hand blifva utsatta för eventuella angrepp. Om man påstår, att det skånska kavalleriet med lätthet skall kunna transporteras upp till Norrland, torde med än större skäl kunna sägas, att erforderliga fouragemängder lätt kunna ditföras, om nämligen, hvilket någon kan befara, Norrland själf ej skulle kunna till en början föda de nämnda skvadronerna af egen foderskörd. Till sist ber jag ånyo få påpeka, det denna motion icke afser eller att dess följder behöfde medföra afsevärdt ökade kostnader för vårt försvar, utan blott en rättvisare och ur försvarssynpunkt säkerligen bättre placering af trupper, som redan finnes. Att 1901 års organisationsprogram af denna anledning skulle förryckas eller fördröjas i nämnvärd mån torde ej bli fallet, därest frågan redan nu tages upp till behandling.

På grund af hvad jag här haft äran anföra, får jag vördsamt hemställa,

att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes efter ut-

redning för Riksdagen framlägga förslag om och i hvad mån vårt kavalleri kunde jämnare fördelas, så att den i fredstid uti Norrland förlagda kavalleristyrkan finge en af behovet oafvisligen påkallad förstärkning.

Stockholm den 25 januari 1904.

Karl Karlsson.